

DRUŽSTVO ÉLÖFÖLD

*Neziskové družstvo spojující spotřebitele a výrobce prostřednictvím systémů prodeje v
bedýnkách.*

Identifikační údaje

Jméno: DRUŽSTVO ÉLÖFÖLD

Lokalizace: župa Csongrád-Csanád, Bordány, Maďarsko

Velikost farmy: 1 – 5 ha / člen

Rok založení: 1995

Hlavní aktivity: smíšený profil, výroba zeleniny a ovoce, drobné zpracované zboží, maso

Družstvo Élőföld vzniklo rozdělením v roce 1995. Jeho právním předchůdcem byla Agóra MG. Družstvo působilo ve městech Bordány a Üllés a zásobovalo především Szegedskou konzervárnu. V prvních dnech bylo integrováno asi 1 500 výrobců různých produktů (rajčata, okurky, peckovice). Exportní aktivity by mohly získat 30 % exportní dotaci. Balíček Bokros a později nekooperativní hospodářská politika a také odstavení segedínské konzervárny způsobily uzavření družstva, jeho investice (parkoviště pro 30 kamionů, chladárna, strojní zařízení) poklesly na hodnotě a část z nich byla prodána. Hlavní motivací pro navázání spolupráce bylo, že zatímco v roce 1995 bylo zemědělství regionu dobře integrováno s přístupem na trh, zpracovatelským sektorem a exportním množstvím zboží, tyto integrační řetězce byly narušeny jak organizační, tak výrobní úroveň, což mělo za následek omezení pro místní farmáře. Obnovení narušené integrace není v současné situaci možné, zejména z důvodu nedostatku kapitálu.

Organizace zůstala se sníženou členskou základnou, její činnost však byla transformována. Aktuální počet členů je 7, jedná se především o individuální výrobce a malovýrobce, kteří spolupracují na lokálních trzích s využitím předchozí sítě kontaktů s nízko zpracovanými, domácími potravinami a bylinkami. Velikost oblasti, na kterou se aktivita vztahuje, se u jednotlivých členů liší a pohybuje se od 1 do 5 hektarů. Činností družstva je v zásadě zastřešovat obchodní činnost a dodávky členů a přiřazovat poptávku. Zákaznický servis je založen na sběru předobjednávek s přihlédnutím k sezónnosti. Družstvo neustále vyvíjí sortiment podle potřeb. Družstvo je otevřené přijímání nových členů, ale nezbytným požadavkem je schopnost udržení činnosti, výroba drobných lokálních produktů a podpora obchodu s produkty prostřednictvím nástrojů přímého marketingu. Hlavní výzvou pro družstvo se ukázaly být problémy související s jejím založením a ustavením počáteční struktury, jednání, sblížení zájmů.

Činností družstva je v zásadě zastřešovat obchodní činnost a dodávky členů a přiřazovat mu poptávku, která je realizována prostřednictvím box-order systému. Zákazníci jsou místní jednotlivci a rodiny a na ad hoc bázi po celé zemi a v Budapešti. Počet obslužených rodin (zákazníků) je v současné době cca 200. Pro farmáře je velmi výhodné, že prodej probíhá bez zprostředkovatele, obvykle se k ceně produktu jako náklad účtuje pouze doprava. Neexistuje žádná formální integrační aktivita, ale potřeby spotřebitelů lze dobře zmapovat pomocí nástrojů přímého marketingu.

Mezi vyráběné produkty patří zelenina, ovoce, sušené bylinky, podomácku zpracované potraviny (džemy, příležitostně živočišné produkty: maso, vejce, drůbež). Činnost je v podstatě nezisková a neformální. Organizaci řídí současní členové, není zde žádný manažer na plný úvazek ani žádní zaměstnanci. Družstvo funguje s minimálním počtem členů vzhledem ke své neziskovosti, noví členové jsou přijímáni pouze při odchodu starého člena.

Družstvo se od jiných podobných družstev liší svým neziskovým charakterem, dobrými osobními vztahy mezi výrobci, zvýhodňováním v obchodu a specifickými provozními/manažerskými schémata, jako je

Viability of small farms managed by young farmers under new
"farm-to-fork" strategy (2020-1-CZ01-KA203-078495)

používání oběžníků a řízení spotřebitelských skupin. Od vzniku družstva nebyly provedeny žádné významné investice. Nejdůležitějším dlouhodobým cílem je dlouhodobě udržet současnou činnost.